

As Asociacións

COFRADÍA DE PESCADORES SAN MARTIÑO DE BUEU

A Confraría de Pescadores de Bueu foi fundada o 29 de setembro de 1924, segundo Regulamento que leva data do 21. Nun principio o seu domicilio social radicaba na rúa Praia, número 100 da vila. Na actualidade sitúase no porto de Bueu, contando cunhas instalacións modernas e equipadas. É unha corporación de dereito público, sen ánimo de lucro, dotada de personalidade xurídica e capacidade de obrar, para o cumprimento dos fins e o exercicio das funcións que lle están encomendadas, que actúa como órgano de consulta e colaboración coa Administración na promoción do sector pesqueiro e representa os intereses económicos e corporativos dos profesionais do sector.

“ Con tu puedo y con mi quiero
vamos juntos, compañero

Mario Benedetti

Conta con 300 socios que desenvolven actividade pesqueira e marisqueira na costa dende cabo Silleiro ata Corrubedo. A flota artesanal de Bueu está integrada por 137 embarcacións (Fonte: Confraría de Bueu, xaneiro 2007), a maioría (90%) de menos de 12 metros de eslora que desenvolven a súa actividade en caladeiros próximos á costa (pesca do día). Son moi importantes as poxas de polbo, percebe e navalla con descargas anuais de 200.000, 13.000 e 29.000 kg respectivamente. A Confraría de Pescadores San Martiño de Bueu explota a lonxa de Bueu.

O CONTORNO

Situado no marxe sur da boca da ría de Pontevedra, Bueu presenta unha diversificación do mercado laboral na que a pesca mantén unha alta significación con respecto a outros sectores (Fonte: Axencia Galega de Desenvolvemento Rural). Este sector emprega o 30% da poboación ocupada, representando o valor máis alto dos municipios da Comarca do Morrazo e un 11% superior á media do mesmo (Fonte: INE, 2001). A actividade pesqueira fortalece a creación de emprego noutros sectores (por exemplo servizos), valora o municipio como centro turístico dadas as características artesanais da pesca desenvolvida e incentiva a fixación da poboación. Segundo datos do Padrón, no ano 2006 habitaban a poboación 12.537 persoas (Fonte: Instituto Galego de Estatística), polo que se pode considerar como pequena e altamente dependente da pesca.

OS PROXECTOS

Son diversos os proxectos nos que a Confraría de Bueu veñen participando nos últimos anos. Con iso a entidade pretende colaborar na importante responsabilidade que como asociación posúe (e dada a actividade dos seus asociados), mediante a difusión e sensibilización do sector pesqueiro en temas vinculados á pesca responsable e desenvolvemento sostible. A entidade é a primeira interesada en perpetuar a actividade pesqueira, e comprendeu que o camiño é a participación de todos os seus socios na mellora da actividade principal que desenvolven. Durante o ano 2007 naceu BueuINforma, un ambicioso proxecto de divulgación da cultura mariñeira e formación no seu posto de traballo (in situ) para pescadores da Confraría de Bueu. Ademais pretende a mellora das capacidades de acción colectiva dos pescadores e mariscadores do Concello de Bueu.

BueuINforma está cofinanciado pola Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos, mediante a orde do 6 de marzo de 2007 pola que se establecen as bases e se regula o procedemento de concesión de axudas para a realización de proxectos de promoción sociocultural e divulgación nas comunidades pescadoras e o sector pesqueiro. BueuINforma pretende ser un referente na divulgación da cultura mariñeira, un activo da sociedade galega, pouco coñecido e que é necesario transmitir. Un dos seus obxectivos é poder servir como soporte educativo para a realización de actividades sobre pesca responsable, cultura mariñeira... a outros centros de ensino e Confrarías de Galicia. É por iso que BueuINforma está aberto á participación activa de calquera centro de ensino ou confrarías de pescadores (inclúense aquí cooperativas, organización de produtores, asociacións, agrupacións, etc.).

Os obxectivos xerais do proxecto son a execución de accións de promoción, formación e divulgación de:

- Pesca responsable
- Boas prácticas medioambientais na pesca
- Comercialización
- Diversificación económica do sector pesqueiro
- Trazabilidade
- Calidade de produtos pesqueiros
- Organización sectorial
- Novas tecnoloxías da información e comunicación aplicadas ao mar
- Identificación de riscos (prevención aplicada)
- Xestión pesqueira (reservas, protección, etc.)

Está dirixido a pescadores, pescadoras, mariscadores, mariscadoras e escolares do Concello de Bueu directamente, e indirectamente ao resto de persoas interesadas de Galicia mediante ferramentas on-line (www.bueuinforma.org).

Como parte do proxecto convocáronse dous concursos:

O primeiro destinado a pescadores de toda Galicia, no que se premiará a mellor idea sobre pesca responsable (consultar as bases na páxina web do proxecto). O segundo, en colaboración coa asociación "Os Galos" é un concurso de literatura mariñeira dirixido a todos os mozos en idade escolar do Concello de Bueu.

Ademais de BueuINforma, a Confraría atópase desenvolvendo proxectos relacionados coa mellora comercial e de xestión dalgúns dos principais produtos pescados pola flota buenense. Cabe destacar o proxecto Auctio Octopus (sobre a mellora da comercialización e xestión pesqueira da pesqueira de polbo) ou o proxecto de avaliación da pesqueira de navalla da ría de Pontevedra, cara a unha explotación sostible. Todos eles teñen por obxecto a sustentabilidade social, económica e ambiental dos recursos explotados.

O FUTURO

O futuro é un camiño a seguir, con pequenas metas que alcanzar e un gran obxectivo: mellorar a xestión e interacción da pesca co noso medio. A Confraría de Bueu é consciente das dificultades do camiño, pero tamén da necesidade de seguilo. Nos últimos anos o sector artesanal está sumido en importantes cambios: é o seu destino traballar para mellorar e colaborar nun mar sostible, no que todos os actores poidan colaborar e participar.

CLUB NÁUTICO BELUSO

O Clube Nautico de Beluso foi constituído o 20 de Decembro do 2002 en Asamblea Xeral celebrada en Beluso.

A finalidade do Clube é a promoción da práctica nautico-deportiva facendo especial atención na modalidade de vela.

O Clube Nautico de Beluso forma parte do Consello Municipal de Deportes e o número de socios supera actualmente o medio centenar.

No ano 2003 organizouse unha regata de cruceiros coa participación dun cento de persoas. Este ano, o clube amplía a súa oferta de regatas e actividades de promoción do deporte da vela como cursos para escolares, escolas permanente de vela, etc...

Dende entón, o Clube Náutico de Beluso organiza numerosas regatas cada ano nas que se lle da cabida a diversas modalidades de vela.

CLUB DE MAR DE BUEU

O Club do Mar Bueu foi fundado en 1981. Dende os seus comezos adicouse a promocionar o remo entre os máis xoves sendo o seu obxectivo fundamental a recuperación do remo como práctica deportiva en Bueu, que tivera noutros tempos fonda tradición competitiva e festiva.

Por non contar con instalacións propias, estivo ubicado en distintos baixos cedidos por afeccionados dun xeito desinteresado. Na medida en que estes os necesitaban, desaloxábanos e con todo o material de barcos, remos, zódiacs, balizas, desprazábanse en peregrinación a outro local.

En moitas ocasións os locais estaban mal ubicados para acoller o material dun deporte coma o remo. Os bateis e traíñeiras son longos e de manexo aparatoso en terra, polo que se tiña que parar o tráfico, apartar vehículos, atravesar toda a vila co material ata chegar ao mar..., coas conseguíntes molestias para o vecindario e, sobre todo, para os deportistas aos que realizar o adestramento diario se lles convertía nun cúmulo de problemas e riscos.

Como logros deportivos podemos falar, entre outros, da consecución de dúas bandeiras Concello de Bueu, unha bandeira Concello de Vilagarcía, varios primeiros postos en regatas de trañas nas Rías Baixas, un cuarto posto no Campionato de España de Bateis Sénior celebrado en Bermeo no ano 1986, un terceiro posto na Bandeira da Xunta de Galicia no ano 1985, un campionato de España de bateis celebrado en Astillero en 2001, etc.

Na actualidade temos en marcha unha escola de remo que inicia na práctica deste deporte a nenos e nenas con idades comprendidas entre os 11 e 17 anos, adestrando asiduamente con persoal especializado e titulado do propio Club nas instalacións de terra da cetárea, onde se dispón dun pequeno ximnasio e dun foso para a práctica de remo, como na enseada do peirao de Bueu.

Dispoñemos dunha traíneira, dúas traíneiriñas, 5 bateis e unha zódiac como material deportivo de mar, un ximnasio equipado para o traballo de preparación física en terra e 5 remoergómetros, que empregamos para os adestramentos dos remeiros e para campañas de promoción do remo así como para a rehabilitación de deportistas e ex-membros do club.

As competicións federadas comezan a finais de febreiro ou principios de marzo na modalidade de bateis e percorren todas as vilas mariñeiras de Galicia. Durante o verán dispútase a modalidade de trañas, o barco máis popular e o que congrega un maior número de afeccionados nas súas regatas, das cales se realizan ao redor de 16 probas ou "bandeiras", dende a do Conde de Fenosa ata a da Xunta de Galicia, que remata a competición no mes de setembro.

ASOCIACIÓN OS GALOS

A Asociación de Amigos das Embarcacións Tradicionais "Os Galos" de Bueu, fúndase en Bueu no ano 2000, co obxectivo de promover, difundir e valorar o patrimonio marítimo, así como conservar e recuperar as embarcacións da zona.

Esta asociación, declárese como entidade cultural sen ánimo de lucro e independente de partidos político e outros grupos, sen perxuízo de colaboracións puntuais con distintas entidades, sempre que sexan acordos cós obxectivos da asociación

Na actualidade a asociación conta con 254 asociados, varios colaboradores activos e cunha boa disposición do pobo de Bueu a labor dos Galos.

A Asociación de Amigos de Embarcacións Tradicionais "Os Galos" de Bueu, ven facendo dende a súa creación unha interesante labor da revalorización da cultura marítima tradicional, contando cun total de 10 embarcacións dispoñibles para navegar : o bote polbeiro "As Lagoas", o Xeiteiro "Os Galos", a Traíña "Pescadoira", as Dornas "Banda do Río" e "Can do Penedo", o choupán "Faino ti" (gamela de dúas proas), varias gamelas, unha patera, o polbeiro con motor "O Delfín"

ACTIVIDADES 2008

- II Concurso literario: "Un traballo por un paseo".
- Revista anual da Asociación.
- Obradoiros para escolares.
- Enquisa mariñeira.
- Singraduras.
- Participación noutros Encontros.
- Organización do XII Encontro de Embarcacións Tradicionais en Bueu (data prevista 15-16-17 de agosto do 2008).
- Concurso "Cousas da praia"

OBXETIVOS DAS ACTIVIDADES

- Recuperación e valoración do saber e da memoria dos homes e mulleres do mar.
- Recopilación de contos lendas, versos, cantos...e anécdotas dos nosos vellos mariñeiros.
- Facer mediante estas actividades que a mocidade actual se interese por as experiencias dos avos mariñeiros
- Abrir unha posible comunicación e diálogos ente mocidade e os nosos maiores.
- Despertar nos rapaces e mozos (escolares) o interese polo mar como fonte de vida, e da navegación coma fonte de lecer.
- Estimular os escolares para respetar o mar e ás súas xentes.
- Elaborar un arquivo de datos de embarcacións, artes de pesca, mariñeiros e xentes relacionadas co mar.

Sendo sempre os obxetivos xerais de todas estas actividades

- Difusión da cultura galega en particular a cultura marítima.
- Divulgación do patrimonio marítimo
- Recuperación e revalorización das embarcacións tradicionais
- Promoción turística da vila mariñeira de Bueu.
- Propiciar o intercambio cultural con outros países da UE.

ACTIVIDADES PRIORITARIAS

Dentro das actividades que os Galos veñen facendo anualmente, tres son para nós máis importantes:

- Recuperación e mantemento das embarcacións.
- Participación nos encontros.
- Revista anual de divulgación da cultura mariñeira.
- A participación nos encontros: normalmente esta asistencia realízase con outras asociacións da ría de Pontevedra, Arousa e Vigo pola súa accesibilidade por mar, aínda que se asistiu a outros por terra como por exemplo Ferrol 2007. Este ano ademais temos previsto asistir ao Encontro Europeo na Bretaña Francesa, concretamente en Brest, para o cal se pretende levar dous barcos: a traíña Pescadoira e o bote polbeiro Lagoas. Este desprazamento realizarase por terra, xa que por mar serían demasiados días pendentes da actividade e as condicións climatolóxicas do mar e do vento non sempre axudan. Este encontro esta previsto para o mes de julio 2008. O "XII Encontro de embarcacións tradicionais de Bueu" está previsto para o 15, 16 e 17 de agosto.
- A revista: dende o pasado número correspondente ao ano 2007 pasa a chamarse revista "Os Galos", este ano sairá a luz o nº 2 que corresponde ao ano 2008. Primordialmente é unha revista de divulgación da cultura marítimo tradicional de Bueu. A partires deste ano a revista contará con ISSN e formará parte dos arquivos da Biblioteca Nacional. Tamén pretendemos este ano facer unha tirada de máis exemplares en vista da boa acollida que ten.
- A recuperación dos barcos: é tarefa sempre dun pequeno e pouco valorado grupo de socios. Son os verdadeiros duendes Galos que co seu traballo fan que teñamos ese impagable patrimonio que son as nosas embarcacións.

ESCOLA DE PESCA

Os primeiros alumnos da Escola Náutica de Bueu xa chegaron á xubilación. Non todos, pero bastantes. O centro inaugurouse en novembro de 1972 cos cursos de Competencia de Mariñeiro, Motorista Naval (aquele dos tres grupos: motores diesel, de explosión e semi diesel) e Patrón de Segunda clase de Pesca de Litoral. Así que se botamos contas, os mozos que ingresaron con 20 anos agora chegaron aos 55 e xa poden participar nos bailes dos domingos no Centro Social do Mar. No curso 73-74 a escola, cuxo orixe foi o Padroado Capela-Escola San Xosé, do que era presidente o alcalde José María Massó, transfórmasse en Centro de Formación de 1º grao da Rama Marítimo Pesqueira nas profesións de máquinas, ponte e cuberta de ponte, e radio. Na provincia de Pontevedra só se impartiron estes estudos en Bueu, Vigo e a Guarda.

Unha proporción grande dos alumnos ingresa sen obter o Graduado Escolar. Algúns deles considerábanse que non eran "bos alumnos" no ensino básico por alcanzar só o Certificado de Escolaridade. Os profesores non compartían esta opinión e a experiencia dálles a razón: aqueles "malos estudantes" de 15 anos agora mandan buques no GranSol, no Pacífico e nas Malvinas; ou son os responsables de que os motores funcionen como reloxos. Pena que en todo este tempo aínda non experimentaran a mellora das condicións laborais na pesca, con máis descansos e vacacións remuneradas, como sucedeu na mercante.

Coa homologación do centro, construído na parcela de 3.777 metros cadrados que o Concello de Bueu cedeu gratuitamente ao Instituto Social da Mariña (ISM) en 1949, o novo ensino regrado engádese aos cursos de adultos que se dan desde a súa creación. Pola mañá asisten os mozos, e pola tarde os maiores. Os alumnos das clases vespertinas prepáranse principalmente para embarcar na baixura (Competencia de Mariñeiro, Patrón de Pesca Local, Mecánico Litoral, Radiotelegrafista Naval Restrinxido) ou navegar dentro da ría (Patrón de Tráfico Interior).

Pero a escola, que ocupa un solar do que a maior superficie a doou Carmen de la Rúa Catani, tamén ensina para un nivel superior cos cursos de Patrón de Pesca de primeira clase e Mecánico Naval de segunda e primeira clase. A Escola Náutica de Vigo, a máis importante de Galicia e quizais do Estado, só avantaxa á de Bueu en tres titulacións pesqueiras.

Logo de 21 anos, en 1993, comeza a desaparición paulatina da FP pero continúa o ensino das titulacións menores náutico-pesqueiras. Pronto consegue homologacións da Dirección Xeral da Mariña Mercante para impartir cursos de supervivencia no mar, en 1994, e 10 anos máis tarde de Formación Básica, Mariñeiro de Ponte, de Máquinas e Patrón Portuario. Tamén ensina para obter os certificados de sanidade específica inicial e avanzada.

O centro, que comparte edificio coa capela de San Xosé, incorpora a súa programación a partir de 1997 as novas titulacións de baixura de Patrón Local de Pesca e Patrón Costeiro Polivalente, que substitúen ás anteriores. En 1998 empeza con ensinanzas para traballar en terra: soldadura, frío industrial, artes de pesca, informática e frases OMI.

No verán de 2006 a escola traspásase do ISM (Ministerio de Traballo) á Xunta de Galicia (Consellería de Traballo). En febrero de 2008 obtén o Certificado de Calidade UNE-EN ISO 9001:2000 outorgado por AENOR.

Forman a súa dotación tres traballadores da consellería (director, xefe de estudos e secretaria) e cinco profesores contratados. Son os encargados de ensinar aos alumnos que proveñen de toda a provincia, principalmente. Nos cursos básicos existe unha proporción grande de emigrantes. Por exemplo, no primeiro curso de 2008 de Competencia de Mariñeiro máis da terceira parte son estranxeiros.

Despois destes 35 anos de vida, polos que pasaron polas aulas máis de trece mil alumnos, a función da escola é máis necesaria ca nunca. En todo este tempo aumentaron os certificados e títulos que se precisan para embarcar e a Escola de F.P. Marítimo-Pesqueira de Bueu é o centro público da provincia de Pontevedra, con Bamio e a náutica de Vigo, que presenta unha oferta máis completa deles. Aínda así, moitos aspirantes quedan sen praza.

Os cursos que programa para este ano en titulacións náutico-pesqueiras son: Patrón Costeiro Polivalente, Patrón Local de Pesca e Competencia de Mariñeiro; para a Mariña Mercante: Patrón Portuario, Mariñeiro de Ponte, Mariñeiro de Máquinas, Formación Básica e Buques Ro-Ro; e para traballar en terra: Soldador de Estructuras Metálicas Pesadas.

